

Перевірки (інспектування) Держпраці: два цікавих питання

Практика супроводу перевірок/інспекційних відвідувань Держпраці – це як перехід замінованим полем. В нашому випадку «міни» – це питання, які слід з'ясувати:

- 1) якщо суб'єкт господарювання не має офісного приміщення, то де може бути проведено документальний контроль?*
- 2) якщо суб'єкт господарювання втратив документи, що вимагаються контролерами, то чи ненадання документів може визнаватись як протидія перевіряючим?*

В отриманій відповіді Держпраці від 31.10.2018р. №5104/4.1/4.3-Зв-1/8 йдеться про наступне.

Департамент з питань праці Державної служби України з питань праці розглянув звернення Задорожного Р.Г. від 17.10.2018 з питань надання роз'яснень щодо процедури здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про працю фізичними особами, які використовують найману працю, та повідомляє.

Повноваження Держпраці визначенні Положенням про Державну службу України з питань праці (далі – Положення), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 96 (зі змінами).

Відповідно до підпункту 6 пункту 4 Положення, Держпраці здійснює державний контроль за дотриманням законодавства про працю юридичними особами, у тому числі їх структурними та відокремленими підрозділами, які не є юридичними особами, та фізичними особами, які використовують найману працю.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 295 «Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП України) та статті 34 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” (далі –

Закон) затверджено Порядок здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю (далі – Порядок контролю) та Порядок здійснення державного нагляду за додержанням законодавства про працю (далі – Порядок нагляду).

У своєму зверненні Задорожній Р.Г. посилається на пункти 5, 16, 17 Порядку нагляду, при цьому поставлені питання відносяться до Порядку контролю, оскільки основною метою державного нагляду є виявлення порушень та недоліків під час здійснення виконавчими органами міських рад міст обласного значення, сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та центральними органами виконавчої влади повноважень, визначених відповідно частиною третьою статті 34 Закону та частиною другою статті 259 КЗпП України.

Зважаючи на вищевикладене, інформуємо, що процедура здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю юридичними особами (включаючи їх структурні та відокремлені підрозділи, які не є юридичними особами) та фізичними особами, які використовують найману працю визначається Порядком контролю.

Відповідно до вимог частини четвертої статті 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі – Закон № 877) заходи контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення здійснюються у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами.

Частинною п'ятою статті 2 Закону № 877 передбачено, що зазначені у частині четвертій цієї статті органи, що здійснюють державний нагляд (контроль) у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами, зобов'язані забезпечити дотримання вимог статті 1, статті 3, частин першої, четвертої, шостої – восьмої, абзацу другого частини десятої, частин тринадцятої та чотирнадцятої статті 4, частин першої – четвертої статті 5, частин третьої статті 6, частин першої четвертої та шостої статті 7, статей 9, 10, 19, 20, 21, частини третьої статті 22 цього Закону.

Згідно з частиною першою статті 4 Закону № 877 державний нагляд (контроль) здійснюється за місцем провадження господарської діяльності суб'єкта господарювання або його відокремлених підрозділів, або у приміщенні органу державного нагляду (контролю) у випадках, передбачених законом.

Крім того, згідно з пунктом 1 § Порядку контролю за рішенням керівника органу контролю або його заступника, погодженим з об'єктом відвідування, інспектори праці за наявності підстав, визначених підпунктами 1, 4-7 пункту 5 цього Порядку, можуть проводити невиїзні інспектування у приміщенні відповідного органу контролю на підставі документів та пояснень, наданих об'єктом відвідування.

У зв'язку з вищевикладеним, щодо питання про місце проведення інспекційного відвідування суб'єкта господарювання, у т. ч. фізичної особи підприємця, інформуємо, що державний контроль з питань додержання законодавства про працю здійснюється за місцем провадження господарської діяльності суб'єкта господарювання або за місцем фактичного виконання працівниками своїх посадових обов'язків, а також у приміщенні відповідного органу контролю за згодою об'єкта відвідування, на підставі наданих ним документів та пояснень.

Щодо питання про неможливість надання об'єктом відвідування документів, необхідних для проведення інспекційного відвідування, та застосування при цьому абзацу б частини другої статті 265 КЗпП України, а саме: недопущення до проведення перевірки з питань додержання законодавства про працю, створення перешкод у її проведенні, інформуємо наступне.

Відповідно до пункту 18 Порядку контролю у разі відсутності документів, ведення яких передбачено законодавством про працю, об'єкту відвідування надсилається копія акта про неможливість проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування та письмова вимога із зазначенням строку поновлення документів. **На час виконання такої вимоги строк проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування зупиняється.**

Додатково повідомляємо, що листи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади не є нормативно-правовими актами, мають лише інформаційний характер та не встановлюють правових норм.

Натисніть для перегляду/приховання фотокопії відповіді

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРАЦІ
ДЕПАРТАМЕНТ З ПИТАНЬ ПРАЦІ

вул. Десятинна, 14, м. Київ, 01601, тел.: (044) 288-10-00, факс (044) 234-52-70, dsp@dsp.gov.ua

31.10.2018 № 5104/4.1/4.3-36-18 На № _____ від _____

Роман ЗАДОРЖНИЙ

r.zadorozhniy@gmail.com

Про надання роз'яснень

Департамент з питань праці Державної служби України з питань праці розглянув звернення Задорожного Р.Г. від 17.10.2018 з питань надання роз'яснень щодо процедури здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю фізичними особами, які використовують найману працю, та повідомляє.

Повноваження Держпраці визначенні Положенням про Державну службу України з питань праці (далі - Положення), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 96 (зі змінами).

Відповідно до підпункту 6 пункту 4 Положення, Держпраці здійснює державний контроль за дотриманням законодавства про працю юридичними особами, у тому числі їх структурними та відокремленими підрозділами, які не є юридичними особами, та фізичними особами, які використовують найману працю.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 295 «Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України (далі - КЗпП України) та статті 34 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" (далі - Закон) затверджено Порядок здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю (далі - Порядок контролю) та Порядок здійснення державного нагляду за додержанням законодавства про працю (далі - Порядок нагляду).

У своєму зверненні Задорожній Р.Г. посилається на пункти 5, 16, 17 Порядку нагляду, при цьому поставлені питання відносяться до Порядку контролю, оскільки основною метою державного нагляду є виявлення порушень та недоліків під час здійснення виконавчими органами міських рад міст обласного значення, сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та центральними органами виконавчої влади повноважень, визначених відповідно частиною третьою статті 34 Закону та частиною другою статті 259 КЗпП України.

Зважаючи на вищевикладене, інформуємо, що процедура здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю юридичними

особами (включаючи їх структурні та відокремлені підрозділи, які не є юридичними особами) та фізичними особами, які використовують найману працю визначається Порядком контролю.

Відповідно до вимог частини четвертої статті 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі – Закон № 877) заходи контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення здійснюються у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами.

Частиною п'ятою статті 2 Закону № 877 передбачено, що зазначені у частині четвертій цієї статті органи, що здійснюють державний нагляд (контроль) у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами, зобов'язані забезпечити дотримання вимог статті 1, статті 3, частин першої, четвертої, шостої - восьмої, абзацу другого частини десятої, частин тринадцятої та чотирнадцятої статті 4, частин першої - четвертої статті 5, частин третьої статті 6, частин першої - четвертої та шостої статті 7, статей 9, 10, 19, 20, 21, частини третьої статті 22 цього Закону.

Згідно з частиною першою статті 4 Закону № 877 державний нагляд (контроль) здійснюється за місцем провадження господарської діяльності суб'єкта господарювання або його відокремлених підрозділів, або у приміщенні органу державного нагляду (контролю) у випадках, передбачених законом.

Крім того, згідно з пунктом 15 Порядку контролю за рішенням керівника органу контролю або його заступника, погодженим з об'єктом відвідування, інспектори праці за наявності підстав, визначених підпунктами 1, 4-7 пункту 5 цього Порядку, можуть проводити невідвізні інспектування у приміщенні відповідного органу контролю на підставі документів та пояснень, наданих об'єктом відвідування.

У зв'язку з вищевикладеним, щодо питання про місце проведення інспекційного відвідування суб'єкта господарювання, у т. ч. фізичної особи підприємця, інформуємо, що державний контроль з питань додержання законодавства про працю здійснюється за місцем провадження господарської діяльності суб'єкта господарювання або за місцем фактичного виконання працівниками своїх посадових обов'язків, а також у приміщенні відповідного органу контролю за згодою об'єкта відвідування, на підставі наданих ним документів та пояснень.

Щодо питання про неможливість надання об'єктом відвідування документів, необхідних для проведення інспекційного відвідування, та застосування при цьому абзацу 6 частини другої статті 265 КЗпП України, а саме: недопущення до проведення перевірки з питань додержання законодавства про працю, створення перешкод у її проведенні, інформуємо наступне.

Відповідно до пункту 18 Порядку контролю у разі відсутності документів, ведення яких передбачено законодавством про працю, об'єкту відвідування надсилається копія акта про неможливість проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування та письмова вимога із зазначенням строку поновлення документів. На час виконання такої вимоги строк проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування зупиняється.

Додатково повідомляємо, що листи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади не є нормативно-правовими актами, мають лише інформаційний характер та не встановлюють правових норм.

Заступник директора

Олена КОНОВАЛОВА

Оксана Кантур, 278 66 47

Отже, робимо наступні висновки.

1) У разі, якщо приймати Держпраці безпосередньо у себе на виробництві/в закладі сфери громадського харчування чи послуг

тощо вважається недоцільним, то варто завчасно орендувати приміщення, в котрому організувати робоче місце для контролера.

2) У разі, якщо втрата документів, що підлягають контролю, буде належним чином підтверджена, у працівників Держпраці не залишиться іншого виходу, як зупинити відвідування та надати строк на поновлення документів.

Компанія Вікторія

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо проведення перевірок органами Держпраці і Ви потребуєте кваліфікованої юридичної підтримки, звертайтеся:

  → [Контакти Департаменту юридичних та корпоративних послуг](#)